

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	9
-------------------------	---

CZĘŚĆ PIERWSZA

SPÓR O BAROK

1. Styl czy epoka?	13
2. Rozważania semantyczne	16
3. Postawa negacji	18
4. Emancypacja pojęcia	20
5. Podwaliny nowoczesnej sztuki i architektury	22
6. Heinrich Wölfflin. Fundamentalne cechy stylu barokowego	24
7. „Formy artystycznego widzenia”	23
8. Benedetto Croce. O baroku jako epoce	33
9. Casus: Francja	35
10. Włoskie dyskusje: Krytyka i rehabilitacja	42
11. Manieryzm — niebezpieczna kariera pojęcia	48
12. Problem rokoka	53
13. Studia nad barokiem w krajach słowiańskich	57
14. Barok polski. Wśród skrajnych opinii	68

CZĘŚĆ DRUGA

W KRĘGU FILOZOFII I NAUK PRZYRODNICZYCH

I. SYTUACJA W FILOZOFII

1. Giordano Bruno. Problem nieskończoności wszechświata	77
2. Konsekwencje Kartezjańskiego „cogito”	81
3. Dwa nurty metodologiczne	85
4. Determinizm. Spór molinistów z jansenistami	90
5. Woluntaryzm Kartezjusza	93
6. Okazjonalizm	95
7. Teoria Spinozy	96

8. Przyczyny ahistoryzmu epoki	98
9. Dzieło G. B. Vica — początki metodologii humanistyki . . .	100
10. Formuła Hobbesa	101
11. Polska myśl filozoficzna	102
12. Podstawowe problemy	105

II. EMANCYPACJA NAUK PRZYRODNICZYCH

1. Powstanie afilozoficznej koncepcji nauki	107
2. Rzeczywistość spostrzegana i rzeczywistość „myślana” . . .	112
3. Nadzieje pokładane w mechanice	115
4. Newtonowska teoria powszechnego ciężenia	117
5. Nauka i instytucje	119

CZĘŚĆ TRZECIA

DWIE ESTETYKI

I. ROZKWIAT I ZMIERZCH ESTETYKI KLASYCZNEJ

1. Leone Battista Alberti i koncepcja <i>concinntas</i>	122
2. Scjentyficzna teoria Leonarda	125
3. Żywotność i warianty problemu <i>mimesis</i>	123
4. Sztuka antyczna — szkoła naśladowania natury	130
5. Trwałość klasycyzmu	131
6. Poetyka Castelveta	133
7. Chapelain i inni teoretycy barokowego klasycyzmu	135
8. Pojęcie „prospektu” według Poussina	141
9. „Idea” Belloriego	143
10. Racine. Harmonia geniuszu i doktryny	146
11. Problem <i>mimesis</i> i antyku po raz drugi	152
12. Przyczyny zmierzchu doktryny klasycznej	156

II. NARODZINY ESTETYKI NOWOŻYTNEJ

1. „ <i>Giudizio dell'occhio</i> ” Michała Anioła	158
2. „Jedyny imitator natury”	166
3. Patrizi — estetyka cudowności	171
4. Relatywizm estetyczny Bruna	173
5. Szekspirowskie „ <i>the airy nothing</i> ”	175
6. „ <i>The Art itself is Nature</i> ”	177
7. Prawda i maska	181
8. Źródła losów bohatera	184
9. Czyn odsłania istotę człowieka	188
10. Obrona poezji Sidneya	190
11. Korzenie Szekspirowskiej estetyki	191
12. „Trzy jedności”	194
13. „Na gruzach prawdopodobieństwa”	197
14. Teatr grozy w wielkim stylu	200
15. <i>Persuastione</i> , obraz, metafora	202
16. „ <i>Poësis... etiam individuorum est</i> ”	204

17.	Teoretyczne poglądy Lopego de Vegi	207
18.	Pytania Calderona	213
19.	„Pierwszy malarz Flandrii”	216
20.	Bernini — <i>uomo universale</i>	218
21.	Rembrandt — „studium natury... wizją ludzkiej duszy”	222
22.	Inicjator estetyki nieklasycznej	226
23.	„Nos Kleopatry”	223
24.	W stronę psychologii	232
25.	Przedstawiciele subiektywistycznej estetyki	234
26.	Teoria poezji Sarbiewskiego	237
27.	Gracian i jego „kodeks poetyckiego intelektualizmu”	247
28.	Tesauro — metafora podstawą wszelkich sztuk	250

CZEŚĆ CZWARTA

CZY DOKONAŁ SIĘ PRZEŁOM LITERACKI?

1.	Uzasadnienie wyboru	254
2.	Substancja mitu	259
3.	Artystyczne „podglebie” poematu	263
4.	Adone. Poemat o „pięciu zmysłach”	267
5.	„Fizyczny intelekt ciała”	271
6.	O „meliczności stylistycznej” poematu	276
7.	Inne wrażenia zmysłowe	278
8.	Pomiędzy Arystotelesem a chrystianizmem: antynomie sensualizmu	280
9.	Eros sensualistyczny	286
10.	Na przeciwnym biegunie: Szekspirowska wizja natury w <i>Śnie nocy letniej</i>	283
	Zakończenie	294
	Przypisy	303
	Bibliografia	335
	Indeks nazwisk	353
	Baroque in controversy. The Summary	365
	Spis ilustracji	368